

CODI: 28540 TEXTOS LLATINS I
Professors: Gemma Puigvert (1er semestre) / Sebastià Giralt
(2on semestre)

Primer semestre

Objectius

L'estudiant, en acabar aquest semestre, haurà de ser capaç de:

1. Traduir en un termini de tres hores, amb l'ajut del diccionari, un text d'entre trenta-cinc i quaranta línies de Tit Livi no vist amb anterioritat.
2. Traduir i comentar sense diccionari un text de Tit Livi d'entre trenta-cinc i quaranta línies vist amb anterioritat.

Continguts

El treball diari a classe consistirà en:

1. Presentacions teòriques: La historiografia a Roma (Els primers documents històrics. El naixement de la historiografia romana. Els annalistes. Cató i els seus successors fins a l'època de Sul.la. La historiografia a finals de la República (Cèsar, Corneli Nepot, Sal.lusti). La historiografia en època d'August (Tit Livi), la historiografia del segle I (Vel.llei Patèrcul, Valeri Màxim, Tàcit). La història del segle II (Suetoni, Florus, Justí). La història dels segles III i IV (Història Augusta, els autors d'epítoms, Amià Marcel.lí).
2. Traducció i comentari sintàctic i de *realia* del llibre primer de Tit Livi (des dels orígens de Roma fins a la fi del període monàrquic). Reflexions sobre la pràctica de la traducció. Saber valorar per què un traducció és millor que no pas una altra (ens basarem en les traduccions a diferents llengües).

L'estudiant haurà de preparar pel seu compte la traducció dels següents fragments de Tit Livi:

Llibre 2: L'intent de Muci Escèvola d'assassinar Porsenna (12), Clèlia travessa el Tíber nadant (13), Meneni Agripa i el relat del ventre i els membres (32), la reunió de Coriolà i la seva mare fora de Roma (40).
Llibre 21: El caràcter d'Anníbal (4), el setge de Sagunt (12), Anníbal creua els Alps (30), La batalla de Trèbia (52).

Llibre 26: L'apropament d'Anníbal a quatre km. de Roma (10).
Llibre 39: El caràcter de Cató el Censor (40).

Avaluació

L'estudiant realitzarà tres proves:

1 Prova escrita: traducció d'un text no vist de Tit Livi amb diccionari (dia 17 de desembre de 2009) (30 % del total).

2 Prova escrita: traducció d'un text no vist de Tit Livi amb diccionari i d'un text vist sense diccionari (dia fixat per la Facultat) (40% del total).

3. Prova oral (dies 26 i 28 de gener) en què l'estudiant haurà de demostrar que ha traduït els fragments que se li han proposat (30 % del total)

Bibliografia

Edicions

Titi Liui "Ab urbe condita", ed. a cura de R. S. Conway, C. F. Walters, S. K. Jonson, A. H. Mc. Donald, Clarendon Press, Oxford 1914-1965 (incompleta).

Tite-Live "Histoire Romaine", Les Belles Lettres, París 1940- (incompleta).

Livy, Loeb, London-Cambridge (Mass.) 1919-1959.

Ab urbe condita, XXI-XXII ed. a cura de Th. A. Dorey, Teubner, Leipzig 1971; XXIII-XXV ed. a cura de Th. A. Dorey, Teubner, Leipzig 1976; XXVI-XXVII ed. a cura de P. G. Walsh, Teubner, Leipzig 1982 (1989₂); XXVIII-XXX ed. a cura de P. G. Walsh, Teubner, Leipzig 1986; XLI-XLV ed. a cura de J. Briscoe, Teubner, Stuttgart 1986.

Historia de Roma, a cura d'A. Fontán, Alma Mater, Madrid 1987 (incompleta).

Comentaris

El comentari fonamental és el de W. Weissenborn, *Titi Liui "Ab urbe condita"* (Berlín 1860-1864), revisat per H. Müller (Berlín, 1883-1909). D'aquesta última edició existeix una reimpressió (Berlín 1962.1963).

A més dels estudis de caràcter general (època, obra i bibliografia) i particular (estil, llengua, estructura) que conté el volum II 30/2 (1982) de *l'Aufstieg und Niedergang der Römische Welt*, cal tenir en compte els següents:

Estudis generals

C. Codoñer, "Livio", en *Evolución del concepto de historiografía en Roma*, Barcelona 1986 (Monografies Faventia 4).

T. A. Dorey (ed.), *Livy*, Londres 1971.

A. Fontán, "Tito Livio: estado de la cuestión", *Minerva restituta* 1986, pp. 83-107.

Estudis sobre l'època

R. Bloch, *Tite-Live et les premiers siècles de Rome*, Les Belles Lettres, París 1965.

M. Mazza, *Storia e ideologia in Livio*, Catània 1966.

Estudis sobre la llengua i l'estil

J. Dangel, *Les structures de la phrase oratoire chez Tite-Live*, París 1982.

A. Fontán, "Tradición historiográfica y arte retórica en la obra de Tito Livio", *Faventia* 5/2 (1983), pp. 5-22

J. Jiménez Delgado, *El latín de Tito Livio*, Madrid 1961.

O. Riemann, *Études sur la langue et la grammaire de Tite-Live*, Hildesheim 1974.

Històries sobre la literatura llatina

M. Citroni – F. E. Consolino – M. Labate – E. Narducci, *Letteratura di Roma antica*, Laterza, Roma-Bari 1997.

C. Codoñer (ed.), *Historia de la literatura latina*, Cátedra, Madrid 1997.

C. Codoñer et al. (ed.), *Géneros literarios*, Universidad de Salamanca 1987.

G. B. Conte, *Letteratura latina*, Le Monnier, Città di Castello 2005¹¹.

E. J. Kenney – W. v. Clausen (eds.), *Historia de la literatura clásica. II. Literatura latina*, Gredos, Madrid 1989.

R. Martin - J. Gaillard, *Les genres littéraires à Rome*, Nathan, París 1990.

D. Estefanía – A. Pociña (eds.), *Géneros literarios romanos: aproximación a su estudio*, Ediciones Clásicas, Madrid 1996.

M. Von Albrecht, *Historia de la literatura romana*, 2 vols., Herder, Barcelona 1997.

H. Zehnacker – J.- C. Fredouille, *Littérature latine*, PUF, París 1993.

Segon semestre

Objectius

L'estudiant, en acabar aquest semestre, haurà de ser capaç de:

3. Traduir en un termini de tres hores, amb l'ajut del diccionari, un text d'entre trenta-cinc i quaranta línies de prosa o d'uns trenta versos no vist amb anterioritat.
4. Traduir i comentar sense diccionari un text de prosa d'entre trenta-cinc i quaranta línies o d'uns trenta versos vist amb anterioritat.

Continguts

El treball diari a classe consistirà en:

1. Presentacions teòriques: Introducció a l'*Eneida* de Virgili. Llengua, estil i mètrica de l'*Eneida*.
2. Traducció i comentari sintàctic i literari d'una selecció de textos llatins, principalment extrets de l'*Eneida*. Els passatges es treballaran a classe i en una wiki.

Avaluació

L'estudiant realitzarà tres proves:

1. Prova escrita: traducció d'un text no vist amb diccionari (20 % del total).
2. Prova escrita: traducció d'un text no vist amb diccionari (20 % del total).
3. Prova escrita: traducció d'un text vist sense diccionari (dia assignat per la facultat) (40%).

També es tindrà en compte l'assistència, la participació a classe i el treball continu (20%).

Bibliografia

Edicions

P. Vergili Maronis Opera, ed. R. A. B. Mynors, Oxford, Clarendon Press, 1969.

Eneida, ed. Miquel Dolç, Barcelona, Fundació Bernat Metge, 1972-1978.

Eneida, ed. A. Ramírez de Verger *et alii*, Madrid, CSIC (Alma Mater), 2009.

Énéide, París, ed. J. Perret, Les Belles Lettres, 2002-2008 (ed. corregida).

Comentaris

Aeneid, ed. R.D. Williams *et alii*, Bristol, Bristol Classical Press, 1981-1999, llibres I-XII (12 vols.).

Aeneid, ed. K. W. Gransden - R. Hardie, Cambridge, 1976-1994, llibres VIII, IX i XI (3 vols.).

Aeneidos, ed. R. G. Austin - R. D. Williams, Oxford, 1960-1966, llibres I-VI (6 vols.).

Estudis generals

M. von Albrecht, *Roman epic. An interpretative production*, Leiden, 1999.

F. Cairns, *Virgil's Augustan epic*, Cambridge, 1989.

Enciclopedia virgiliana, Roma, 1984-1991, 6 vols.

P. Hardie (ed.), *Virgil. Critical assessments of classical authors*, Londres - New York, 1999, 4 vols.

S. J. Harrison (ed.), *Oxford readings in Vergil's Aeneid*, Oxford - New York, 1990.

R. Heinze, *Virgil's epic technique*, Londres, 1993.

N. Horsfall, *A companion to the study of Virgil*, New York, 1995.

C. Martindale (ed.), *The Cambridge companion to Virgil*, Cambridge, 1997 (també per via telemàtica des de la UAB).

Estudis sobre l'època

H. F. Bauzá, *Virgilio y su tiempo*, Madrid, 2008.

P. Grimal, *El siglo d'August*, Barcelona, 1999.

Aracniografia

The Vergil Project <<http://vergil.classics.upenn.edu>>: text i comentari de l'*Eneida* de Virgili (University of Pennsylvania in Philadelphia).

Eine antike Reise in Text und Bild Vergils Dido <<http://www.wiebkettimm.homepage.t-online.de/didoaene/dido.html>>: versió alemanya d'una aproximació multimèdia al relat virgilià de Dido.

Some Virgilian Sites on Maecenas

<<http://wings.buffalo.edu/AandL/Maecenas/virgil.html>>: fotografies d'una selecció de paratges naturals, restes arqueològiques i senyals de pervivència relacionades amb Virgili i les seves obres.

